

Cover Page



Universiteit Leiden



The handle <http://hdl.handle.net/1887/38787> holds various files of this Leiden University dissertation.

**Author:** Koenders, Manja

**Title:** Tangled up in mood : predicting the disease course of bipolar disorder

**Issue Date:** 2016-04-07

## Curriculum vitae

Manja Koenders is geboren in de gemeente Haarlemmermeer op 16 april 1985. Na het afronden van het Gymnasium in 2003 volgde zij de studie Criminologie aan de Universiteit Leiden. In 2008 rondde zij haar master Forensische Criminologie af. Aansluitend volgde zij de studie Psychologie, waarvan zij in 2010 de master Klinische Neuropsychologie afrondde. Haar scriptie-onderzoek vond plaats op de afdeling stemmingsstoornissen van PsyQ Den Haag, alwaar zij na haar afstuderen aan het werk is gegaan als psycholoog en onderzoeker. Vanuit deze positie kon zij haar promotieonderzoek starten, waarvan dit proefschrift het resultaat is.

Op dit moment werkt Manja als docent en post-doctoraal onderzoeker aan de Universiteit Leiden, waar zij de onderzoekcoördinatie op zich heeft genomen van een nieuwe studie naar de bipolaire stoornis (BINCO studie). Daarnaast werkt zij als psycholoog op de polikliniek bipolaire stoornissen bij PsyQ Rotterdam, en is zij werkzaam voor het specialisme stemmingsstoornissen van de Parnassia Groep. Tevens verzorgt zij onderwijs in het kader van de postdoctorale GZ-opleiding en heeft zij zitting in de werkgroep van de Zorgstandaard Bipolaire Stoornissen van het Trimbos.



# Dankwoord

Er zijn een aantal mensen die ik hier wil bedanken voor de totstandkoming van dit proefschrift.

Annet, jij bent hier zonder twijfel een van de belangrijkste van. Zo'n 6 jaar terug nam je mij aan als scriptiestudent en sindsdien heb je zeer veel deuren voor mij geopend en heb je het pad geplaveid dat mij heeft gebracht tot waar ik nu sta. Ik kijk ontzettend uit naar een nog veel langere samenwerking en het uitvoeren van alle plannen die we hebben.

Erik, bedankt voor het feit dat je altijd bereikbaar was voor vragen, hulp en advies en ik ben enorm blij met onze fijne samenwerking. Dankzij jou heb ik veel statistische kennis opgedaan en jij hebt mij geholpen om gestructureerder te werken en te schrijven.

Bernet en Philip, ik ben heel blij dat jullie mijn promotoren wilde zijn. Ik heb zeer veel gehad aan jullie ervaring, scherpe blik, vertrouwen en de ruimte die jullie mij gaven om mijn eigen gang te kunnen gaan. Ik hoop van harte dat we onze samenwerking in de toekomst voortzetten.

Uiteraard wil ik ook alle bipolaire patiënten bedanken die 2 jaar lang hebben meegewerkt aan het onderzoek en hier het belang van inzagen. Zonder jullie was dit proefschrift er nooit geweest en zou bovendien mijn (professionele) leven een stuk minder kleur hebben.

Ook PsyQ wil ik bedanken, en in het bijzonder Suus, Elsa en Babette die het in moeilijke tijden voor elkaar hebben gekregen dat ik dit promotietraject kon starten. En daarnaast ook veel dank aan alle collega's die, hoe je het ook wendt of keert, een tandje meer 'productie moesten draaien', zodat ik onderzoek kon doen. Erik en Judith, veel dank voor jullie hulp bij het opstarten en vormgeven van mijn promotieonderzoek.

Daarnaast wil ik een aantal vrienden in het bijzonder bedanken: Renske, Marloes, Eva, en Anneke, veel dank voor het van het begin af aan opfleuren van mijn academische loopbaan. Daarnaast het illustere gezelschap: Bernadet, Wouter en Roy. Dank voor alle bacchantische ervaringen de afgelopen jaren. Roy in het bijzonder: dank voor alle hulp bij de opmaak van dit proefschrift, het netwerkpaper, en de vele momenten van ‘overpeinzing en bezinning’ beneden in de hal of aan de toog.

Maaïke, lang leve doubleren! Ik moet er niet aan denken dat we elkaar waren misgelopen. Veel dank dat je al mijn halve leven mijn beste vriendinnetje bent en voor alle pret die we samen hebben.

Lieve Jodi, Franske, Ruben en Jiska, wat ben ik blij dat jullie er zijn en dat ik me 1 van de 5 mag noemen. Jodi, jij in het bijzonder bedankt voor de prachtige cover en je steun. Mama, bedankt dat je me hebt geleerd hard te werken, zodat ik iets moois voor mezelf heb kunnen creëren. Papa, je vroeg me ooit wat ik eigenlijk wilde met al die studies. ‘Werken op de universiteit en klinisch werk combineren’ zei ik. Het is gelukt, en ik zou willen dat je hier nog was om het te kunnen zien.

Leo en Annet, bedankt voor jullie eigengereidheid waar ik zo veel van kan leren.

Lieve Jiska, zusje, de titel paranimf past jou bijzonder goed: altijd naast mij, altijd wat meer op je plek in een sprookjeswereld dan in de echte wereld. Wat jij voor mij betekent kan ik alleen maar zeggen door jou te citeren: ‘Ach, waar zal ik beginnen. Als je er niet was zou ik je verzinnen.’

Theo, lievelings, zonder jou is er echt niets aan. Ik zou iedereen een Theo gunnen, maar ik ben blij dat je de mijne bent. Bedankt voor alle liefde, pret, volle glazen, eindeloos kletsen en je levenskunst.

## List of publications

Koenders MA, de Kleijn R, Giltay EJ, Elzinga BM, Spinhoven P, Spijker AT (2015). A network approach to bipolar symptomatology in patients with different course types. *PLoS ONE*, 10(10).

Koenders MA, Giltay EJ, Hoencamp E, Elzinga BM, Spinhoven P, Spijker AT (2015). The bidirectional impact of perceived and enacted support on mood in bipolar outpatients: A two-year prospective study. *Comprehensive Psychiatry*, 60; 59-67.

Koenders MA, Nolen WA, Giltay EJ, Hoencamp E, Spijker AT (2015). The use of the prospective NIMH Life Chart Method as bipolar mood assessment method in research: a systematic review of different methods, outcome measures and interpretations. *Journal of Affective Disorders*; 136 (1): 260-268.

Koenders MA, Spijker AT, Hoencamp E, Haffmans PM, Zitman FG, Giltay EJ (2014). Effects of mood state on divided attention in patients with bipolar disorder: evidence for beneficial effects of subclinical manic symptoms. *Psychiatry Research*; 220: 302-308.

Staufenbiel SM, Koender MA, Elzinga BM, Manenschijs L, Hoencamp E, van Rossum EFC, Spijker AT (2014). Recent negative life events in crease hair cortisol concentrations in patients with bipolar disorder. *Stress*; 17 (6): 451-459.

Koenders MA, Giltay EJ, Spijker AT, Hoencamp E, Spinhoven P, Elzinga BM (2014). Stressful life events in bipolar I and II disorder: cause or consequence of mood symptoms? *Journal of Affective Disorders*; 161:55-64

